

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

SOSYAL UYUM PROGRAMI

LİSE

GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİM VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİ

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

P İ K T E S

Ankara, 2025

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Mustafa OTRAR
Cengiz METE

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Serpil ALTUNCU VAROL
Cihan KIVANÇ

YAZARLAR

Prof. Dr. Abbas TÜRNUKLÜ

PROJE EKİBİ

Millî Eğitim Uzmanı Doğan Onur KÖKSAL
Uzm. Psk. Dan. Elif Asena AKIN
Uzm. Psk. Dan. İsmail YILDIRIM

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Dr. Erdi YÜCE
Uzm. Öğr. Salih VURAL
Uzm. Öğr. Özlem ÜLGÜT
Merve TAŞCI
Merve PARLAR

GENEL YAYIN NO

9811

YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİ NO

3305

ISBN

978-975-11-8492-4

Tasarım

Sude Ajans Reklam Org. Tan. Ltd. Şti.

Bu yayın Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. İçerik tamamen Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı sorumluluğu altındadır. Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir. Programın içerik ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir suretle alınıp yayınlanamaz.

This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of The Ministry of National Education (MoNE) and do not necessarily reflect the views of the European Union. The content and images of the program cannot be taken and published in any way, even partially.

İçindekiler

GİRİŞ	4
SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİM VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİ PROGRAMI	4
KAYNAKÇA	7
SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİMİN VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİNİN GENEL AMACI	9
SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİMİN VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİNİN UYGULANMASI	9
ETKİNLİKLER	
1 - BULUTUMDAN DÜŞEN DAMLALAR	12
2 - ÖN YARGI, NE ALAKA?.....	15
3 - HEY ARKADAŞIM, SELAM!	17
4 - ORTAK RESİM	20
5 - BİL BAKALIM KİM.....	22
6 - BİRLİKTE DENEYELİM	25
7 - BİL BAKALIM BEN NERDEYDİM	27
8 - DAĞINIK MASA	29
9 - KAP SOR	31
10 - SIRT SIRTA RESMİ DİNLE VE ÇİZ.....	33
11 - TAHMİN ET	37

GİRİŞ

Sosyal Uyum Programları; insanların, yeni bir kültürle karşılaştıklarında yaşadıkları farklılıkları anlamlandırmalarını, sağlıklı bir şekilde yaşamlarını sürdürmelerini ve sosyal duygusal gelişimlerinin desteklenmesini temel almaktadır. Ayrıca hazırlanan bu programlar, göç deneyimi yaşayan öğrencilerin kültürel uyum süreçlerini kolaylaştırarak okul ortamına başarılı bir şekilde adapte olmalarını amaçlar. Sosyal Uyum Programları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin odağında olan öğrencilerin; zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki bakımdan desteklenmesinin yanı sıra kapsamlı ve bütüncül gelişimlerine de katkı sağlamaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni esas alan Sosyal Uyum Programları insanların sosyal farkındalık, kendini tanıma, iletişim ve iş birliği gibi becerilerini güçlendirerek zorluklarla başa çıkma kapasitelerini arttırmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda öğrencilerin, toplumda dengeli, bilinçli ve sorumlu insanlar olarak yer almalarına ve geleceğin hayat koşullarına hazırlanmalarına katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin kendini tanıma becerileri kapsamında; göç deneyimi yaşayan öğrencilerin kültürel uyum süreçlerinde yaşadıkları deneyimlerin farkına varmaları için sosyal uyum programları geliştirilmiştir. Bu programlar yoluyla öğrenci ve velilerin kültürel şok ve uyum sürecinde karşılaştıkları stresle başa çıkma yöntemlerini keşfetmeleri ve kendini düzenleme becerileri kazanmaları hedeflenmektedir. Söz konusu programlar göç deneyimi yaşayan öğrencilerin farklı kültürel tutum ve değerleri anlamalarını sağlayarak sosyal farkındalıklarını arttırmayı amaçlamaktadır.

SOSYAL UYUM

Gruplar Arası Etkileşim ve Arkadaşlık Etkinlikleri okul rehber öğretmen /psikolojik danışman, sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri tarafından hazırlanmıştır. İlgili etkinlikler kolaylıkla, herhangi bir yardıma gereksinim duymadan, aynı zamanda ekonomik bir şekilde uygulanabilmektedir. Hazırlanan etkinliklerin amacı aynı sınıflarda eğitim öğretim gören **“farklı kültürel özellik ve değerlere”** sahip öğrencilerin, öğretmenlerinin liderliğinde ve rehberliğinde *“eşit statüde”, “ortak amaç etrafında”, “iş birliği”* yapabilmelerini sağlamaktır. Diğer bir ifadeyle *“farklı kültürel özellik ve değerlere sahip yabancı uyruklu öğrenciler”* ve *“Türk öğrenciler”* arasında doğrudan ve dolaylı olumlu etkileşimi geliştirmektir. Bu genel amaç çerçevesinde; okullarda, sınıf içinde ve dışında yapılan etkinlikler ve oyunlar aracılığıyla farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrencilerin sık, olumlu ve nitelikli etkileşimde bulunmaları ve iş birliği yapmaları hedeflenmiştir.

Gruplar Arası Temas Kuramı *“Sosyal Uyum: Gruplar Arası Etkileşim ve Arkadaşlık Etkinlikleri”*nin kuramsal altyapısını oluşturmuştur. Bu kuram aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Gruplar Arası Temas Kuramı

Dünyanın birçok ülkesinde göçmenler ve mülteciler hâlen toplum içinde dezavantajlı bireyler olarak çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. “Göçmen krizi” olarak adlandırılan bu süreçte yoğun göç sonucunda yerel halkın göçmenlere yönelik tutumlarının ve davranışlarının giderek olumsuzlaşması sıkça karşılaşılan bir durumdur. Okul seviyesinde yürütülen çalışmalarda da farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrencilere yönelik olumlu davranışsal eğilimlerin zaman içerisinde belirgin şekilde azaldığına (Bağcı ve ark., 2022) ve okul ortamlarında farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrencilerin çeşitli sorunlarla karşılaşabildiğine dikkat çekilmektedir (Çelik ve İçduygu, 2018). Bu tür bulgular özellikle okul seviyesinde farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrencilerin başarılı şekilde entegre olabilmelerinin sağlanabilmesi ve bu öğrenciler için yapıcı sosyal ortamların oluşturulması için uygulanabilecek sosyal-psikolojik stratejilerin önemini vurgulamaktadır.

Bu bağlamda, “Gruplar Arası Temas Kuramı” (Allport, 1954; Pettigrew, 1997) sosyal psikolojinin “gruplar arası ön yargıyı” azaltmaya yönelik öne sürdüğü en önemli kuramlardan biridir. Gruplar Arası Temas Kuramı farklı grup üyeleri arasında kurulan, sık, nitelikli ve olumlu etkileşim süreçlerinin uzun vadede gruplar arası ilişkileri olumlu yönde etkileyeceğini belirtmektedir. Allport (1954), bu bağlamda gruplar arası etkileşimin başarılı olabilmesi için önemli birkaç koşuldun bahsetmektedir. Buna göre gruplar arası “eşit konumun” sağlanması, “iş birliği” ve “ortak amaçların” gözetilmesi ve aynı zamanda “otoritenin” gruplar arası etkileşime destek olması gerekmektedir. Bu şartlar özellikle okul ve sınıf ortamlarında kolayca sağlanabileceğinden bu sosyal ortamlar “Gruplar Arası Temas Kuramının” bir müdahale programı olarak kullanılması için oldukça elverişlidir.

Gruplar Arası Temas Kuramı’nı test eden birçok görgül araştırma, gruplar arası etkileşimin en çatışmalı ortamlarda bile işe yarayabileceğinden bahsetmektedir (Al Ramiah ve Hewstone, 2013). Gruplar arası etkileşimin ön yargıyı azaltmadaki etkisi 500’den fazla araştırmanın birlikte incelendiği bir meta-analiz çalışmasında test edilmiş, birçok farklı grup ilişkisine bakıldığında gruplar arası etkileşim ile ön yargı arasındaki ilişkinin olumsuz olduğu belirtilmiştir (Pettigrew ve Tropp, 2006). Gruplar arası etkileşimin etkilerinin hangi yollarla ortaya çıktığını inceleyen araştırmalarda ise gruplar arası etkileşimin dış grup üyelerine empati duyma, bakış açısı geliştirme ve gruplar arası kaygıları azaltma gibi mekanizmalar üzerinden ön yargıları azalttığı görülmektedir (Pettigrew ve Tropp, 2008). Bir başka deyişle, gruplar arası etkileşim sayesinde bireyler dış grup üyeleri hakkında bilgi edinir, onları daha yakından tanıyarak farklı gruplar hakkında ufuklarını genişletir. Bu bağlamda gruplar arası etkileşimin, gruplar arası ilişkileri geliştirmesinin yanında empati ve öz açılım gibi sosyal psikolojik yetenekleri de desteklemesi mümkündür (Bağcı ve ark., 2019).

Gruplar arası etkileşimin en önemli özelliklerinden biri de etkileşimin olumlu ve nitelikli olmasıdır. Son yıllardaki çalışmalar gruplar arası etkileşim konusunda iki önemli araştırma konusunu ortaya çıkarmıştır. Bunlardan birincisi bireylerin ve özellikle çocukların etkileşimden kaçınmalarıdır.

Birçok yakın ilişki kuramında öne sürüldüğü üzere “benzerlik” ya da “bilinirlik” insanları birbirine çeken en önemli unsurlardandır. Bu sebeple bize benzer olmayan yani farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip dış gruptan bireyler ile etkileşim kurmak birçok noktada zor olabilmektedir (Paolini ve ark., 2021). Buna göre aynı grup üyeleri sosyal ortamların birçoğunda yalnızca birbiriyle iletişim kurmakta, yeni grup üyeleri ile etkileşim kurmaktan kaçınılmaktadırlar.

Kaçınma isteğinin yanı sıra son yıllarda Gruplar Arası Temas Kuramı'nın öne sürdüğü en önemli konulardan biri de gruplar arası etkileşimin olumsuz olabileceği bilgisidir. Uzun yıllar gruplar arası olumlu etkileşim tecrübesi üzerinde durulmasının aksine bu alanyazındaki araştırmalar gruplar arası dinamiklerde olumsuz etkileşim tecrübelerinin de önemli bir rol oynayabileceğine değinmektedir (Barlow ve ark., 2012; Paolini ve ark., 2010). Buna göre, dış gruplar ile kurduğumuz etkileşimlerin bir kısmı olumsuz olabilmekte, bu da ön yargıları azaltmak yerine çoğaltabilmektedir. Hatta olumsuz tecrübeler kategorik olarak daha fazla hatırlanabilir olacağından tutumlara daha çabuk yansiyabilir ve böylece ön yargılar artabilir. Bu bağlamda hem kaçınma tecrübelerinin hem de olumsuz gruplar arası etkileşim tecrübelerinin yaşanmasının önüne geçilmelidir. Gruplar arası olumlu etkileşim stratejilerinin işe koşulması gruplar arası tutumların ve ilişkilerin olumlu yönde gelişebilmesi için önemli yollardan birisidir.

Gruplar arası etkileşimin okullarda bir strateji olarak zamana yayılarak uygulanması yüzeysel etkileşim tecrübelerinin gruplar arası arkadaşlıklara dönüşmesinde oldukça önemlidir. Özellikle tehdit ve çatışma algısının yükselebileceği ortamlarda olumlu etkileşimden yoksun iletişimlerin, gruplar arası ilişkileri daha da olumsuz hâle getirebileceği bilinmektedir. Bu sebeple gruplar arası olumlu etkileşimin düzenli, uzun vadeli ve nitelikli ilişkileri güçlendirecek şekilde okullar ve öğretmenler aracılığı ile uygulanması farklı kültürel özelliklere sahip öğrencilerin sınıf ortamlarına entegre edilebilmesi için oldukça önemlidir. Uygulanacak gruplar arası olumlu etkileşim ve arkadaşlık stratejileri, farklı kültürel özelliklere sahip çocuklarda ön yargıları azaltıp dış grubun daha fazla benimsenmesini sağlarken yine farklı kültürel özelliklere sahip öğrencilerde değersizlik hissini azaltmasına olanak sağlayacaktır. Böylece öğrenciler arasında olumlu bir eğitim ortamı kurulabilir. Bunun yanında gruplar arası etkileşim her iki grupta da psikolojik ve akademik iyi oluşu ve okul aidiyeti gibi fonksiyonları olumlu bir hâle getirecektir. Böylelikle çocukların okul ve sınıf ortamlarına daha bağlı olmaları sağlanacaktır. Tüm bu olumlu etkiler doğrultusunda yazılan etkinlikler okul temelli Gruplar Arası Temas Kuramı'na yönelik çalışmalara büyük katkı sağlayacaktır. Göçün yoğun olduğu yerlerde gruplar arası ilişkiler zorlaşmaktadır. Bu nedenle gruplar arası etkileşim çalışmaları ve okul temelli etkinlikler gruplar arası ilişkilerin olumlu yönde gelişmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Al Ramiah, A., & Hewstone, M. (2013). Intergroup contact as a tool for reducing, resolving, and preventing intergroup conflict: evidence, limitations, and potential. *American Psychologist, 68*(7), 527-542. <https://doi.org/10.1037/a0032603>.
- Allport, G.W. (1954). *The nature of prejudice*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Bağcı, S. C., Piyale, Z. E., Sen, E., & Yıldırım, O. (2019). Beyond shifting intergroup attitudes: Intergroup contact's association with socio-cognitive skills and group-based ideologies. *Journal of Theoretical Social Psychology, 3*(3), 176-188.
- Bağcı, S. C., Baysu, G., Tercan, M., & Türnüklü, A. (2022). Dealing with increasing negativity toward refugees: a latent growth curve study of positive and negative intergroup contact and approach-avoidance tendencies. *Personality and Social Psychology Bulletin, https://doi.org/10.1177/01461672221110325*.
- Barlow, F. K., Paolini, S., Pedersen, A., Hornsey, M. J., Radke, H. R., Harwood, J., ... & Sibley, C. G. (2012). The contact caveat: Negative contact predicts increased prejudice more than positive contact predicts reduced prejudice. *Personality and Social Psychology Bulletin, 38*(12), 1629-1643. <https://doi.org/10.1177/0146167212457953>.
- Çelik, Ç., & İçduygu, A. (2019). Schools and refugee children: The case of Syrians in Turkey. *International Migration, 57*(2), 253-267.
- Kotzur, P. F., & Wagner, U. (2021). The dynamic relationship between contact opportunities, positive and negative intergroup contact, and prejudice: A longitudinal investigation. *Journal of Personality and Social Psychology, 120*(2), 418-442. <https://doi.org/10.1037/pspi0000258>.
- Paolini, S., Harwood, J., & Rubin, M. (2010). Negative intergroup contact makes group memberships salient: Explaining why intergroup conflict endures. *Personality and Social Psychology Bulletin, 36*(12), 1723-1738. <https://doi.org/10.1177/0146167210388667>.
- Paolini, S., White, F. A., Tropp, L. R., Turner, R. N., Page-Gould, E., Barlow, F. K., & Gómez, Á. (2021). Intergroup contact research in the 21st century: Lessons learned and forward progress if we remain open. *Journal of Social Issues, 77*(1), 11-37. <https://doi.org/10.1111/josi.12427>.
- Pettigrew, T. F. (1997). Generalized intergroup contact effects on prejudice. *Personality and Social Psychology Bulletin, 23*(2), 173-185. <https://doi.org/10.1177/0146167297232006>.

Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2006). A meta-analytic test of intergroup contact theory. *Journal of Personality and Social Psychology, 90*(5), 751-783. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.90.5.751>.

Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2008). How does intergroup contact reduce prejudice? Meta-analytic tests of three mediators. *European Journal of Social Psychology, 38*(6), 922-934. <https://doi.org/10.1002/ejsp.504>.

Van Assche, J., Asbrock, F., Dhont, K., & Roets, A. (2018). The diversity challenge for high and low authoritarians: Multilevel and longitudinal effects through intergroup contact and threat. *Personality and Social Psychology Bulletin, 44*(8), 1163-1179. <https://doi.org/10.1177/0146167218764653>.

SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİM VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİNİN GENEL AMACI

Sosyal Uyum: **Gruplar Arası** Etkileşim ve Arkadaşlık Etkinlikleri'nin temel amacı, aynı sınıflarda eğitim öğretim gören *"farklı kültürel özelliklere ve değerlere"* sahip öğrencilerin, öğretmen rehberliğinde ve kolaylaştırıcılığında, *"eşit statüde"* ve *"ortak amaç etrafında"* *"iş birliği"* yapabilmelerini sağlamaktır. Bu temel amaç doğrultusunda belirlenen alt amaçlar aşağıda maddeler hâlinde sunulmuştur:

Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrenciler arasında:

1. Gruplar arası doğrudan ve dolaylı olarak olumlu etkileşim deneyimlerini artırmaktır,
2. Gruplar arası doğrudan olumlu etkileşim sıklığını ve niteliğini artırmaktır,
3. Gruplar arası dolaylı etkileşim sıklığını ve niteliğini artırmaktır,
4. Gruplar arası arkadaşlığı geliştirmektir,
5. Birbirlerine karşı gelecekte etkileşim kurma isteğinin gelişmesine katkı sağlamaktır,
6. Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktır,
7. Gruplar arası olumlu etkileşim deneyimlerini artırmaktır,
8. Gruplar arası iletişim kapasitesinin gelişmesine katkı sağlamaktır,
9. Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamaktır,
10. Gruplar arası güvenin geliştirilmesine katkı sağlamaktır,
11. Gruplar arası olumlu duygu ve tutumların geliştirilmesine katkı sağlamaktır.

SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİMİN VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİNİN UYGULANMASI

Etkinliklerin uygulanma sürecindeki görev ve sorumluluklar aşağıda belirtilmiştir:

1. Etkinliklerin uygulanması için gerekli malzeme ve düzenlemeler mümkün olduğunca okul yönetimi tarafından sağlanacaktır.
2. Uygulanacak olan etkinliklerin gün ve saatleri öğrencilerin ders programlarına uygun olarak planlanmalı ve öğrencilerin akademik gelişimlerini olumsuz yönde etkilememelidir.
3. Etkinliklerin uygulanacağı ortamın fiziksel koşullarına uygun olacak şekilde etkinliklerin düzenlenmesi önerilmektedir.
4. Etkinliklerin uygulanma sürecinde grup çalışmalarında her bir grupta, mutlaka bir yabancı uyruklu öğrencinin bulunmasına özen gösterilerek gruplar arası arkadaşlığın kurulmasına katkı verilmelidir.

5. Bazı etkinlikler için ön hazırlık yapılmalıdır. Bu nedenle rehber öğretmen/psikolojik danışman, sınıf rehber öğretmeni ve branş öğretmenlerinin süreç başında uygulama için hazırlanmaları gerekmektedir.
6. Etkinliklerin uygulanması sırasında öğrencilerin paylaşımlarda bulunmasında gönüllülük ilkesi esastır. Bununla birlikte öğrencilerin etkinliklere aktif katılımında bulunması teşvik edilmelidir.
7. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için etkinlik uygun bir biçimde yeniden yapılandırılmalıdır.

ETKİNLİKLER

Etkinlik Adı

1 - BULUTUMDAN DÜŞEN DAMLALAR

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası iletişimde esnek ve kabul edici olur,✓ Gruplar arası benzerliklerinin farkına varır,✓ Gruplar arası iletişimde esnek ve kabul edici davranışları fark eder.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>Her öğrenci için bir adet A4 kâğıdı</p> <p>İstenilen renkte bir kalem</p> <p>Müzik çalar</p>
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Öğrencilere masalarının üzerini tamamen boşaltmalarını söyler. Daha sonra herkesten ellerine renkli bir kalem almalarını ister. Öğrencilerine birer adet A4 kâğıdı dağıtır. Kendisi de 1 adet kâğıt alır ve örnek olacak şekilde kendi elindeki kâğıdın üst kısmına ortalayacak şekilde bir bulut çizip içine ismini yazar. Öğrencilerine kendi yaptığı bulutu göstererek herkesin önündeki kâğıda bir bulut çizip isimlerini bulutun içine yazmalarını ister. Sınıfta aynı isimden öğrenciler var ise soy isimlerini de yazmaları için uyarır.✓ Daha sonra sınıftaki öğrencileri 3 gruba ayırır. Grupları oluştururken kültürlerarası etkileşimi arttırmak için her grupta yabancı uyruklu öğrencilerin olmasına dikkat eder. Böylece yabancı uyruklu öğrencilerin ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.

- ✓ Öğretmen öğrencilerin kâğıtlarını alarak gruplarına geçmelerini ister. Daha sonra yapılacak etkinlikle ilgili öğretmen şu açıklamayı yapar: *“Her gruptaki öğrenci kâğıdını kendinden sonraki bir öğrenciye verecek. Herkesin kâğıdı tüm grupta sırayla dolaşacak. Her öğrenci önüne gelen kâğıttaki bulutta hangi arkadaşının ismi varsa bir damla çizip damlanın içine o kişiyle ilgili ‘OLUMLU’ bir cümle yazacak.”*
- ✓ Herkes cümlesini yazmadan önce yazılan önceki cümleleri okumalıdır. Aynı cümleler yazılmamalı. Herkesin kendi kâğıdı kendisine geldiğinde etkinlik tamamlanır.
- ✓ Öğretmen rahatlatıcı, sözsüz bir müzik açar. Kâğıtlar gruplarda dolaşmaya başlar ve öğretmen de öğrencilere bu arada rehberlik eder. Kâğıtların her öğrenciye gelmesini ve sırayla dolaşmasını sağlar. Öğrenciler kâğıt alışverişlerinde de birbirleriyle iletişim kurmuş olurlar.
- ✓ Kâğıtlar grupları dolaşır herkes kendi kâğıdını aldığı anda öğretmen herkesin kendisiyle ilgili yazılanları okumasını ister. Bulutlarından dökülen damlaların onları ifade ettiğini belirtir.
- ✓ Öğrencilere etkinlik hakkında ne hissettikleri sorulur. Daha sonra öğrenciler etkinlik için ayrılan panoya bulutlarını asarlar ve öğrencilerin daha sonra yazılanları okumasına olanak sağlanır.

Değerlendirme Öğrencilere etkinlik sonrası şu sorular sorulabilir:

ve Kapanış

- ✓ *Bu etkinliği yaparken zorlandınız mı?*
- ✓ *Arkadaşlarının hep olumlu özelliğini düşünmek sana nasıl hissettirdi?*
- ✓ *Arkadaşlarının birbirleri diğer arkadaşların hakkında yazdığı olumlu cümleleri okurken nasıl hissettin?*
- ✓ *Arkadaşlarının bulut damlalarına yazdıklarından arkadaşlarıyla ilgili yeni şeyler öğrendin mi?*
- ✓ *Diğer arkadaşların hakkında okuduğun ve seninle benzer özellikleri taşıyan kişiler var mı? Varsa neler?*
- ✓ *Hangi arkadaşlarıyla ortak özelliklerin var?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

**İlave Bilgi ve
Uyarılar**

- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.
- ✓ Bu etkinlik yapılırken ara ara öğretmen öğrencilerin sadece olumlu özelliklere odaklanmaları gerektiğini hatırlatmalıdır. Olumsuz bir özellik yazılmamalıdır.
- ✓ Arkadaşları hakkında cümle yazmadan önceki cümlelerin okunması sağlanmalıdır ki dolaylı etkileşim sağlanmış olsun.
- ✓ Sınıf sayısı göz önünde bulundurularak imkân varsa aynı etkinlik 2 grupta, 4 grupta ya da tüm sınıfla yapılabilir.

Etkinlik Adı

2 - ÖN YARGI, NE ALAKA?

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek, ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası benzerliklerinin farkına varır, ✓ Gruplar arası etkinliklere katılmaktan keyif alır, ✓ Etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>Öğretmenin kullanması için iki adet A4 kâğıdı Öğrencilerin kullanması için öğrenci sayısı kadar A4 kâğıdı Üç kişilik grup sayısı kadar fon kartonu Boya kalemleri.</p>
Süre	İki ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen, sınıfa girerek öğrencileri selamlar. ✓ Öğretmen öğrencilerin sınıfta mümkünse çember hâlinde oturmasını sağlar ve şu açıklamaları yapar: <p><i>“Ön Yargı, Ne Alaka?” isimli bir oyun oynayacağız. Bu oyun aslında bir çağrışım ve tartışma oyunu. Bu oyun sayesinde birbirimizin benzer ve farklı düşüncelerini öğrenme fırsatı bulacağız. ‘Ön yargı’ konusunda birbirimizin düşüncelerini duyacağız. Benim solumdaki ilk kişi ‘ön yargının kendisinde çağrıştırdığı bir kelime söyleyecek. Ardından sıradaki ilk kişi ‘Ne alaka?’ diyerek soru soracak. Kavramı söyleyen kişi ‘ön yargı’ ile ilgili söylediği kelimenin ya da kavramın ilişkisini açıklayacak. Ardından sırası gelen kişi ‘ön yargı’ kavramının çağrıştırdığı yeni bir kelime söyleyecek. Bu şekilde çemberde bir turu tamamlayacağız.”</i> der. Öğretmen oyunun daha iyi anlaşılması için örneklerle açıklayabilir.</p>

- ✓ Öğretmen bu süreçte söylenen tüm kelimeleri ayrı ayrı iki kâğıda not eder.
- ✓ Oyun tamamlandıktan sonra öğrencilerin iki gruba ayrılması için öğrencilere çemberdeki sıraya göre 1, 2 şeklinde numara verir. 1 numaralı öğrenciler birinci gruba, 2 numaralı öğrenciler ikinci gruba geçer. Öğretmen önceki etkinlikteki kelimelerin geçtiği kâğıtları gruplara verir. 10 dakika sürelerinin olduğunu belirtir. Öğrencilere bu süre içinde "ön yargı" ile bağlantılı bu kelimelerden en alakalı olduğunu düşündükleri 4-5 kelime belirlemelerini ve gerekçelerini sunmalarını ister.
- ✓ Süre dolunca gruplar birbirinden ayrılmaksızın çemberde toplanır.
- ✓ Öğretmen her grubun sunumu için 5 dakika sürelerinin olduğunu belirtir. Önce birinci grup sunumunu yapar. "Ön yargı" ile en alakalı olduğunu düşündükleri kavramları gerekçeleri ile açıklarlar.
- ✓ Öğretmen büyük grubu üçerli alt gruplara ayırır. Alt gruplarda yabancı uyruklu öğrencilerin bulunmasına dikkat edilir. Her grup tüm bu konuşulanlar sonrası "ön yargı"nın ne olduğu ve etkileri ile ilgili "afiş" hazırlarlar. Afişler hazırlandıktan sonra afişler uygun alana asılır.

Değerlendirme ve Kapanış ✓ Öğrencilere etkinliğe katılımları ve gruplarına katkıları için olumlu geri bildirimler verilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

✓ Ön yargı kavramı tartışılırken grup içinde oluşabilecek herhangi bir çatışmanın önlenmesi ya da yönetilmesi için öğretmen hazırlıklı olmalıdır. Öğrencilerin arasında çıkacak olası bir çatışma fırsata çevrilip tam da yaşanan bu çatışmaları çözmek için ön yargı kavramı üzerine konuşuluyor olduğu açıklaması yapılabilir.

Etkinlik Adı

3 - HEY ARKADAŞIM, SELAM!

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası iletişim kapasitesinin gelişmesine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur, ✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası iletişimde esnek ve kabul edici davranışları fark eder, ✓ Gruplar arası etkileşim fırsatlarının önemini takdir eder.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Ortamda öğrencilerin hoşuna gidecek hareketli, rahatlatıcı ve olabildiğince farklı tarzda müzikler kullanılabilir.
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Sınıf, etkinlik için uygun hâle getirilir. Daha sonra öğrenciler iki gruba ayrılır. Her grupta farklı sosyal ve kültürel kimliğe sahip öğrencilerin olmasına dikkat edilir. Böylece yabancı uyruklu öğrencilerin ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur. ✓ Öğretmen öğrencilere şu açıklamayı yapar: <i>"İlk öğrenci grubu sınıf ortasındaki alanda müzik başladığında gelişigüzel yürümeye başlayacak. Müzik devam ederken size müzik durduğunda karşınıza çıkan arkadaşınıza karşı nasıl bir tavır sergilemeniz gerektiğini söyleyeceğim ve müzik durduğunda söyleneni yapmanızı isteyeceğim. Müzik devam ettiğinde yeniden yürümeye başlamanızı ve bir sonraki görevi yerine getirmenizi isteyeceğim."</i> der.

- ✓ Öğretmen müziği başlatır. Bu esnada öğrencilere: *"Müzik durduğunda herkes karşısına çıkan arkadaşına gülümseyerek ve serçe parmaklarını dokundurarak 'Selam!' diyecek."* der. Müzik durduğunda tüm öğrenciler karşısına çıkan arkadaşına serçe parmağıyla dokunarak ve gülümseyerek *"Selam!"* der.
- ✓ Öğretmen müziği tekrar başlatır. Bu esnada öğrencilere *"Müzik durduğunda taltildesin ve uzun zamandır görmediğin bir arkadaşına rastladın. Çok mutlu oldun ve ona mutluluğunu göstermek istiyorsun. Yüz ifadenle mutlu olduğunu göster ve gözlerine bak."* der. Müzik durduğunda tüm öğrenciler karşısına çıkan arkadaşının gözlerine bakıp mutlu yüz ifadesini gösterir.
- ✓ Öğretmen müziği tekrar başlatır. Bu esnada öğrencilere, *"Müzik durduğunda arkadaşını üzgün gördün ve ona yardımcı olmak istiyorsun. Yaklaş ve ona, 'Nasıl-sın? Seni üzen şeyi anlatmak istersen dinlerim de.'* der. Müzik durduğunda ise tüm öğrenciler karşısına çıkan arkadaşının üzgün olduğunu düşünerek ve yardım etmek isteyerek yaklaşır *'Nasıl-sın? Seni üzen şeyi anlatmak istersen dinlerim.'* " der.
- ✓ Öğretmen müziği tekrar başlatır. Bu esnada öğrencilere, *"Müzik durduğunda arkadaşını yolcu ediyorsun. Yavaşça arkadaşına el sallayarak ona olumlu bir şey söyle"* der. Müzik durduğunda tüm öğrenciler karşısına çıkan arkadaşını yolcu ettiğini düşünerek arkadaşına el sallayarak ona olumlu bir şey söyler.
- ✓ Birinci grupta etkinlik bitirilir. Teşekkür edilir. İkinci grup etkinliğe davet edilir. İstenirse durumlar aynı verilir ve ikinci grupta da deneyimlenir. İstenirse farklı durumlar verilerek yapılabilir. Verilebilecek diğer durumlar şu şekilde olabilir:
 - *Okula yeni geldin ilk karşılaştığın arkadaşını başınla selamla ve ismini söyle.*
 - *Evden çıkarken seni yolcu eden kimse ona "Hoşça kal." de.*
 - *Uzaktaki arkadaşına "Gel, kahve içelim!" de.*

Değerlendirme ve Kapanış

- ✓ İki grupta da etkinlik deneyimlendikten sonra öğrencilere etkinliği yaparken nasıl hissettikleri sorulur. Ayrıca öğrencilere diğer grubu izlerken nasıl hissettikleri sorulur. İsteyen öğrenciler olumlu hislerini sınıfla paylaşırlar. Paylaşımları için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.
- ✓ İzleyen rolündeki öğrencilerin sessiz bir şekilde arkadaşlarını izlemeleri ve müdahale etmemeleri için uyarılması gerekebilir.
- ✓ Öğretmen öğrencilerin sürece aktif olarak katılımlarını destekler. Öğrencilerin yerlerinde durmaması ve sürekli aynı kişilerle karşılaşmamaları için öğretmen aralarda dolaşarak ara ara yönlerini değiştirebilir.

Etkinlik Adı

4 - ORTAK RESİM

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir,✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur,✓ İşbirliği içinde yardımlaşarak çalışır.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Kuru boya Pastel boya Kâğıt Kalem
Süre	İki ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve arkadaşlık, farklılıklara saygı, temel haklar ve iş birliği konularında belirlediği resim konusunu sınıf tahtasına yazar ve öğrencilere "Bu kavramlar sizin için ne ifade ediyor?" ve "Bu kavramları geliştirmek için neler yapabiliriz?" sorularını sorar. Bütün öğrenciler bu kavramlar hakkında fikir alışverişi yaparlar. Sonra öğretmen öğrencileri 4 gruba ayırır. Her bir grupta mutlaka yabancı uyruklu öğrencilerin yer almasına özen gösterilir. Böylece, yabancı uyruklu öğrencilerin ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.✓ Gruplardaki öğrencilerin çember biçiminde oturmaları sağlanır. Öğretmen, istasyon tekniğini uygulamak için 4 grubu sınıfın farklı noktalarına yerleştirip her gruba birer kâğıt verir.

- ✓ Öğretmen arkadaşlık, farklılıklara saygı, temel haklar, iş birliği kavramlarını da kâğıda yazarak gruplardan bu kavramları seçmelerini ister. Yani öğrenciler başlangıçta hangi kavramı çalışacaklarını bilmeden grup oluşturulmuştur.
- ✓ Öğrenciler buldukları grupta 10 dakika boyunca konuyla ilgili resim yaparlar ve sonra diğer kavramın olduğu istasyona geçer.
- ✓ Amaç ortak bir resim oluşturmaktır. Tüm çalışmalar bittiğinde her grup ilk bulunduğu gruptaki kavrama dair resmi inceler ve hep birlikte sınıfa sunar. Tüm öğrenciler resim üzerine fikir alışverişinde bulunurlar.
- ✓ Öğrenciler bu etkinlik sayesinde dersin başlangıcında üzerinde fikir alışverişinde bulunduğu arkadaşlık, farklılıklara saygı, temel haklar ve iş birliği kavramlarının resimlerini yaparak pekiştirmiş olurlar.
- ✓ Öğretmen, farklılıklarımızın bir araya geldiğimizde bir uyum yarattığını gösterir. Öğrencilerden bunun gündelik hayatımızdaki etkilerinden örnekler vermelerini ister.

Değerlendirme ve Kapanış Etkinlik süreci ile ilgili paylaşımları için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

- ✓ Öğrenciler bu etkinliği yaparken iş birliği içinde çalışmayı deneyimler. Üretme konusunda özgür bırakılmış olmaları kendi yeteneklerini keşfetmelerine olanak sağlar. Öğrenciler arası etkileşimi artırır. Farklı gruplardaki öğrencilerin birbirleriyle doğrudan etkileşim kurmalarını sağlar.
- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

5 - BİL BAKALIM KİM

**Etkinliğin
Amaçları**

Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;

- ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,
- ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,
- ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,
- ✓ Gruplar arası önyargıların, dışlanmanın, kaçınmanın, kaygının, sınırların, mesafenin ve ayrımcılığın azaltılmasına katkı sağlamak, güçlü ve fark edilen yönleri açığa çıkarmak,
- ✓ Farklı özellikleri olan bireylerin olduğuna dikkat çekmek.

**Etkinliğin
Kazanımları**

Öğrenciler;

- ✓ Gruplar arası iletişimde esnek ve kabul edici olur,
- ✓ Gruplar arası önyargı ve olumsuz duygularını olumlu duygulara dönüştürerek karşılıklı güven duygusunu geliştirir,
- ✓ Gruplar arası arkadaşlığı geliştirir.

Hedef Kitle

Lise

Kişi Sayısı

Sınıf mevcudu

Materyal

Not kâğıtları
Fanus/kutu/kese kâğıdı/poşet vb.
Hoparlör

Süre

Bir ders saati

Yer

Sınıf/Okul bahçesi

**Etkinlik Akış
Süreci**

- ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve etkinliğin ismini tahtaya yazar. Ardından öğrencilere etkinlik ve basamakları hakkında bilgi verir.
- ✓ Öğretmen *"Sevgili öğrenciler, bugün keyifli bir etkinlik yapacağız. Şimdi sizlerle birlikte birbirinizin olumlu özelliklerini içeren tekerlemeler yazacağız. Bu tekerlemeleri büyük gruba soracağız. Daha sonra tekerlemenin kim için yazıldığını bulmanızı isteyeceğim. Birbirinizin baskın ve güçlü yönlerinizi tanımanız sınıf içi iletişim ve etkileşim açısından önemlidir. O yüzden iki kişilik gruplar hâlinde her ikinizin de güçlü ve güzel özelliklerini anlatan bir tekerleme yazmanızı istiyorum. Tekerleme ikinizi de temsil etmelidir. Şimdi tahtaya örnek bir tekerleme yazıyorum."* der ve kendi özellikleriyle ilgili bir tekerleme oluşturarak tahtaya yazar.

Örnek Tekerleme:

*"Sınıfa mutlulukla girer
Güneş gibi herkese gülümser
Sarı tokayı pek sever
Bil bakalım kim?"*

- ✓ Öğretmen sınıfa gerekli açıklamaları yaptıktan sonra sınıfı ikişer kişilik gruplara ayırır. Yabancı uyruklu öğrencilerin, Türk öğrencilerle eş olmasına özen gösterilir. Böylece yabancı uyruklu öğrencilerin ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.
- ✓ Öğrenciler, öncelikle kendilerinin olumlu ve güçlü özelliklerini birbirlerine ifade eder. Daha sonra birbirlerinin olumlu ve güçlü özelliklerini ifade edecek bir tekerleme yazma sürecine girerler.
- ✓ Öğrenciler tekerlemeleri kendilerine dağıtılan küçük kağıtlara yazdıktan sonra tekerlemenin altına grup arkadaşının adını yazar. Tüm kağıtlar katlanarak kura çekilir. Her öğrenci birer kâğıt çektikten sonra etkinliğe bahçede devam edilir. Bahçede öğrenciler çember şeklinde durur ve daire şeklinde dizilirler. Her grup dairenin ortasına geçerek kendisine gelen tekerlemeyi okur ve grubun tekerlemenin kimi anlattığını bulması sağlanır. Zorlanılan durumlarda tekerlemeyi okuyan öğrenci ipucu vererek sürece destek olabilir.
- ✓ Etkinlik sonunda uygun bir müzik seçilir ve öğrenciler birlikte ritim tutar. Böylece etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme ve Kapanış

Öğrencilere etkinlik sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ve performansları ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından aşağıda verilen sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

- ✓ *Etkinlikte eğlendiniz mi?*
- ✓ *Tekerlemede arkadaşlarınızın sizi bulmaya çalışması size ne hissettirdi?*
- ✓ *Eş olduğunuz arkadaşınızla etkinlikten keyif aldınız mı?*
- ✓ *Eş olduğunuz arkadaşınızla tekrar iş birliği yapmak ister misiniz?*
- ✓ *Ritim hareketleri yaparken takip etmekte zorlandınız mı?*
- ✓ *Ritim etkinliğinden keyif aldınız mı?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.
- ✓ Öğretmen tekerleme içeriklerinde bireyleri rencide edici ya da herhangi bir ayrımcılığa neden olacak ifadeler yer almaması konusunda uyarıda bulunur.

Etkinlik Adı

6 - BİRLİKTE DENEYELİM

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası olumlu tutumların geliştirilmesine katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası sosyal mesafenin azalmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası etkileşimi ve arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur, ✓ Gruplar arası önyargı ve olumsuz duyguların azalmasının önemini fark eder, ✓ Gruplar arası etkileşim fırsatlarının önemini takdir eder, ✓ Gruplar arası aidiyet duygusunun gelişmesi sağlanır.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>Öğrenci sayısının yarısı kadar;</p> <p>A4 kâğıdı</p> <p>15-20 cm uzunluğunda ip ve yeteri kadar boncuk</p> <p>Boş ve dolu su şişeleri</p> <p>Kalemıraş</p> <p>Kalem</p>
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve sınıftaki öğrencileri ikili gruba ayırır. Grupları oluştururken farklı kültürel özelliklere sahip öğrencilerin aynı gruba dâhil edilmesini sağlar. Böylece, yabancı uyruklu öğrencilerin ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.

- ✓ İkili gruplardaki öğrencilerin yan yana oturmasını ve iç tarafta kalan ellerini arkalarına saklamaları söylenir. İç tarafta kalan elleri ip ya da kumaş parçası ile bağlanır. İp bulunmadığı durumlarda öğrenciler el ele tutuşabilirler. Böylece her iki öğrencinin de dışta kalan elleri serbesttir.
- ✓ Öğretmen ikili gruplardan serbest ellerini kullanarak aşağıdaki görevleri yapmalarını ister:

Birlikte kâğıttan bir uçak yapın.

Bir ipe önünüzde duran boncukları dizin.

Su şişelerinden dolu olan şişeyi boş su şişesine aktarın.

Bir kutuyu hediye paketi yapın.

Kalem tıraş ile kalemi açın.

- ✓ Öğretmen örnekleri çoğaltabilir.

Değerlendirme ve Kapanış

Etkinlik sonunda öğretmen öğrencilerin deneyimlerini paylaşmasını ister. Başlangıçta ve zaman ilerledikçe takımlardaki uyumun nasıl bir değişim gösterdiğini sorar. Ardından şu cümleleri ifade eder:

“Alıştığımız durumların dışına çıkmak, yeni bir durumla karşılaşmak başlangıçta hep zordur. Ancak insanın en önemli yeteneği uyum sağlamaktır. Dünya tarihinde de onca yırtıcı, güçlü, zehirli, tehlikeli hayvana, bitkiye rağmen insan uyum sağlama yeteneği ile hayatta kalmıştır.”

Etkinlik süreci ile ilgili paylaşımlarda bulunmaları için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

- ✓ Etkinlik materyalleri uygulama örneklerine göre değişiklik gösterebilir.
- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

7 - BİL BAKALIM BEN NERDEYDİM

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak. ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur, ✓ Gruplar arası sosyal mesafenin azalmasına katkı sağlar.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	-
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Sınıfta farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler yan yana gelecek ve yüzleri birbirine bakacak şekilde kol kola girerek bir çember oluştururlar. ✓ Çemberin merkezinde durması için rastgele bir öğrenci seçilir ve seçilen öğrenci ebe olur. Ebe olan öğrenciden arkadaşlarının dizilimlerine dikkatle bakması ve arkadaşlarının yerlerini aklında tutması istenir. Bunun için öğrenciye 1 dakika kadar süre verilir. ✓ Oyun eğer sınıfta oynanıyorsa ebe olan öğrenci sınıfın dışına çıkarılır, oyun bahçede oynanıyorsa belirli bir mesafede sırtı çembere dönük çemberi görmeyecek biçimde beklemesi istenir. ✓ Ebe olan öğrenci çemberi göremeyeceği bir yere geçtiği zaman öğretmen, çemberde bulunan iki öğrenciden yerlerini değiştirmelerini ister. Ebe tekrar çemberin merkezine alınır ve hangi arkadaşlarının yer değiştirdiğini bulması istenir.

- ✓ Eğer doğru bildiyse öğrenci çemberi göremeyeceği bir yere tekrar geçer ve bu kez 3 öğrenci yer değiştirir ve yine aynı şekilde ebe olan öğrenciden hangi arkadaşlarının yer değiştirdiğini bulması istenir.
- ✓ Bu oyun birer birer artarak ebe artık bilemeye kadar devam ettirilir. Ebe kimin yer değiştirdiğini bilemediğinde çembere dâhil olur ve ebe olması için çemberden yeni bir öğrenci seçilir.

**Değerlendirme
ve Kapanış**

- ✓ Etkinlik süreci ile ilgili paylaşımları için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

**İlave Bilgi ve
Uyarılar**

- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

8 - DAĞINIK MASA

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek, ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası iş birliğine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder, ✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası benzerliklerinin farkına varır, ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur, ✓ Gerçekleştirilen etkinliklerle paylaşma, yardımlaşma gibi sosyal özelliklerini geliştirir.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>Ahşap bloklar Kalem Silgi</p>
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve birazdan sınıfta bir oyun oynayacaklarını söyler ve oyun öncesinde okuyacağı metni, öğrencilerin dikkatli bir şekilde dinlemesi gerektiğini söyler. ✓ Sınıf 4 gruba ayrılır. Her bir grubun içinde yabancı uyruklu öğrencilerin de bulunmasına özen gösterilir. Böylece yabancı uyruklu öğrencilerin ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur. ✓ Gruplardan bir öğrencinin gözleri bağlanarak ebe olur. Gruplar kendileri için oluşturulmuş sıralardaki kümelerine otururlar.

- ✓ Gözleri açık olan öğrenciler sıra kümelerinin üstünde ahşap blokları yan yana veya üst üste dizerek bir şekil veya dizilim oluştururlar. Daha sonra uygulayıcı gruplara birer set daha ahşap bloklar verir ve bu ahşap blokları rastgele masanın üzerine dağıtır. İsterse oyunu zorlaştırmak için kalem, silgi, kalem açacağı gibi malzemeler de masa üzerine bırakılabilir.
- ✓ Gözleri kapalı olan öğrencilere diğer öğrencilerin vereceği yönerge ile daha önce hazırlanmış olan ahşap blok dizilim modellerinin aynısını yapmalarını ister. Gözleri açık olan öğrenciler, sadece sözel iletişim öğelerini kullanarak gözleri kapalı olan öğrencilerin aynı dizilimi yapması için yönergeler verir.
- ✓ Tüm grup üyelerinin sırayla gözlerinin bağlanarak ebe olmasının ardından etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere etkinlik sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ve performansları ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından etkinliğe ilişkin sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

- ✓ *Oyunu oynarken ne hissettiniz?*
- ✓ *Sizce tarif edenlerin mi dizilimi yapanların mı işi daha zordu? Neden?*
- ✓ *Oyunda en zorlandığınız kısım neydi?*
- ✓ *Bu zorluğun üstesinden nasıl geldiniz?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezler ise öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.
- ✓ Öğrencilerin etkinlik sırasında birbirleriyle rekabet ortamı oluşturmadan keyifli zaman geçirmelerine özen gösterilmelidir.

Etkinlik Adı

9 - KAP SOR

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek, ✓ Gruplar arası iletişim kapasitesinin gelişmesine katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası olumlu duyguların yaşanmasına katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası benzerliklerinin farkına varır, ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur, ✓ Gruplar arası iletişimde esnek ve kabul edici olur.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>500 ml su dolu pet şişe</p> <p>Sıra</p> <p>A4 kâğıdı</p>
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. ✓ Öğretmen elindeki pet şişeyi sınıfa gösterir. <i>"Biraz sonra bir etkinlik yapacağız. Elimdeki şişeyle bir oyun oynayacağız."</i> der. ✓ Öğretmen öğrencilere birer A4 kâğıdı dağıtır. <i>"Şimdi sizden önünüzdeki kağıtlara kendinizi anlatan 5 cümle yazmanızı istiyorum. Yazacağınız bu cümlelerin sınıf tarafından bilinmesinden hoşlanmayacağınız bilgiler içermemesi önemlidir."</i> der. ✓ Yazma etkinliği bittikten sonra öğrencilerden yazdıklarını sesli bir şekilde okumalarını ister. Öğretmen, öğrenciler yazdıklarını okumadan önce tüm sınıfa <i>"Oyunu kazanabilmek için arkadaşlarınızın cümlelerini dikkatli dinlemeniz önemli."</i> der.

- ✓ Etkinliğin devamında öğretmen iki gönüllü öğrenciyi yazı tahtasının önüne çağırır. Tahtanın önüne sıra koyularak ortasına pet şişe yerleştirilir.
- ✓ Öğretmen çene, boyun, sırt gibi vücudun çeşitli kısımlarını söylemeye başlar. Öğrenciler de elleriyle söylenen kısımlara dokunurlar. Öğretmen “şişe” dediğinde şişeye ilk dokunan karşı tarafa soru sorma hakkı kazanır. Sınıftaki istediği bir öğrenci hakkında bir önceki etkinlikte okunan öğrenci bilgileri ile ilgili bir soru sorar. Karşı taraf doğru yanıt verirse soruyu soran öğrenci, bilemezse soruyu yanıtlamayan öğrenci elenir. Elenen öğrenci kalan öğrenciyi tebrik eder. Elenenlerin yerine başka gönüllü öğrenciler geçer. Her öğrencinin oyunda yer almasıyla oyun sona erer.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere etkinlik sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından etkinliğe ilişkin sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

- ✓ *Etkinliğe eklemek istediğiniz bir şey var mı?*
- ✓ *Kendinizi anlatan cümleleri okurken ne hissettiniz?*
- ✓ *Hakkınızda sorulan soruya doğru yanıt verilince ne hissettiniz?*
- ✓ *Hakkınızda sorulan soruya yanlış yanıt verilince ne hissettiniz?*
- ✓ *Sorulan soruları bilmek/bilememek nasıl hissettirdi?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezler ise öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına özen gösterilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

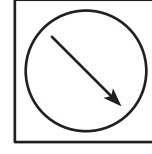
Etkinlik Adı

10 - SIRT SIRTA RESMİ DİNLE VE ÇİZ

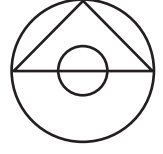
Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek, ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası olumlu tutumların geliştirilmesine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası etkileşimi ve arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur, ✓ Gruplar arası ön yargı ve olumsuz duyguların azalmasının önemini fark eder, ✓ Gruplar arası etkileşim fırsatlarının önemini takdir eder, ✓ Diğercinin gözünden bakmanın önemini fark eder.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>A4 kâğıtları Kalem 2 adet sandalye (oturularak yapılacaksa) Ek-1 Şekil-1 Ek-2 Şekil-2</p>
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<p>✓ Öğretmen, sınıfa girer ve öğrencileri selamlar. Öğretmen sınıftaki öğrencileri Şekil 1'deki gibi A, B, C kişilerinden oluşacak şekilde üç kişilik gruplara ayırır. Gruplarda en az bir yabancı uyruklu öğrenci olmasına dikkat edilir. Böylece, yabancı uyruklu ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur. B ve C kişileri ayakta sırt sırta da durabilirler.</p>

Şekil-1

Örnek-1

Örnek-2

Şekil-2

- ✓ Öğretmen Şekil-1'deki A öğrencisine, elindeki kâğıda Şekil 2'deki örneklere benzer, çeşitli geometrik şekillerden oluşan bir çizim yapmasını ve çizimini Şekil-1'deki B öğrencisine göstermesini ister (Şekil 2'de her örnekte 3 geometrik şekil kullanılmıştır. Sınıf seviyesine göre öğretmen çizimlerdeki geometrik şekil sayısını artırılabilir ya da azaltabilir.).
- ✓ B öğrencisi, A öğrencisinin gösterdiği resmi anlatarak C öğrencisine çizdirmeye çalışır.
- ✓ Etkinlikte, A ve C öğrencisinin resimlerinin karşılaştırılması ile değerlendirme kısmına geçilir.
- ✓ Tüm öğrencilerin A,B ya da C konumunda olmaları sağlanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme ve Kapanış

Öğretmen, öğrencilere kişilerarası ilişkilerde dinlemenin ve konuları başkasının gözünden görmenin önemini fark ettirmek için aşağıdaki soruları yöneltir.

- ✓ Şekilleri çizerken/çizdirirken nerelerde zorlandınız?
- ✓ Şekilleri görmeden çizme hakkında ne düşünüyorsunuz?
- ✓ Kişiler arası ilişkilerde dinlemenin ve konuları başkasının gözünden görmenin önemi nedir?

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için tüm gönüllü öğrencilere söz verilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

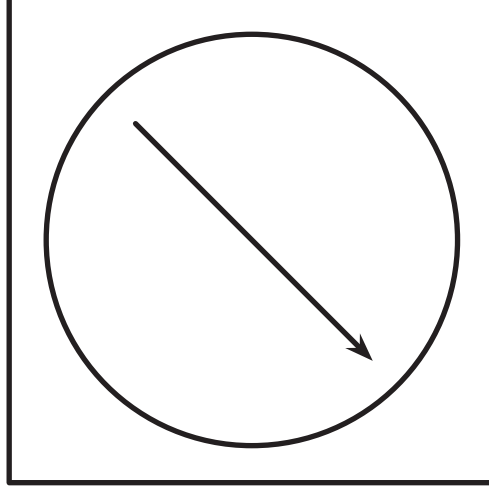
A

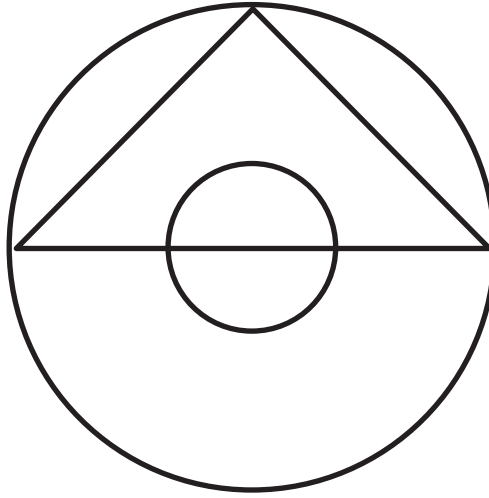
B

C

Örnek-1

Örnek-2

Etkinlik Adı

11 - TAHMİN ET

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek, ✓ Gruplar arası ön yargıların, dışlanmanın, kaçınmanın, kaygının, sınırların, tehdit algısının ve ayrımcılığın azaltılmasına katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası iletişim kapasitesinin gelişmesine katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası olumlu duyguların yaşanmasına katkı sağlamak, ✓ Gruplar arası benzerliklerin, bütünleşmenin, güvenin geliştirilmesine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası benzerliklerin farkına varır, ✓ Gruplar arası sosyal mesafenin azalmasına katkı sağlar, ✓ Karşılıklı güven duygusunu geliştirir, ✓ İş birliği ve takım ruhuyla çalışabilme yeterliğinin farkına varır, ✓ Toleranslı ve hoşgörülü davranır.
Hedef Kitle	Lise
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Ek-1 Kavram Listesi
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Etkinlik öncesi öğretmen bir tarafta kavramların olduğu bir tarafında her bir kavramın açıklamalarının olduğu çalışma kâğıtlarını hazırlar ve bu açıklamalara yönelik kavramları tahtaya yazar. Öğretmen, etkinliği uygularken öğrencilerin düzeyine uygun bulunduğu aşağıdaki kavramları seçer.

- ✓ Öğretmen, sınıfı üçer kişilik gruplara ayırır. Grupları oluştururken grupların farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrencilerden oluşmasına dikkat eder. Böylece yabancı uyruklu ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.
- ✓ Her gruptan bir anlatıcı, iki dinleyici öğrenci belirlenir. Öğretmen anlatıcıya Ek-1'i verir. "Şimdi anlatıcı Ek-1'de yer alan kavramların içerisinde bir tanesini seçerek kavramın ne olduğunu söylemeden açıklamasını okuyacak. Dinleyiciler ise tahtada yazan kavramlardan faydalanarak iş birliği halinde dinleyicinin açıkladığı kavramı doğru tahmin etmeye çalışacak." der.
- ✓ Buldukları kavram doğruysa tahtadan silinir.
- ✓ Bu süreç tüm gruplar için tekrarlanır. Tartışma soruları ile süreç sona erer.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere oyun sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

- ✓ *En son kim sizinle empati kurdu ve en son siz kiminle empati kurdunuz?*
- ✓ *En son kim size hoşgörülü davrandı ve en son siz kime hoşgörülü davrandınız?*
- ✓ *En son kim size saygılı davrandı ve en son siz kime saygılı davrandınız?*
- ✓ *En son kim size adaletli davrandı ve en son siz kime adaletli davrandınız?*
- ✓ *En son kim size yardım etti ve en son siz kime yardım ettiniz?*
- ✓ *En son kim size dürüst davrandı ve en son siz kime dürüst davrandınız?*
- ✓ *En son kim size merhametli davrandı ve en son siz kime merhametli davrandınız?*
- ✓ *En son ne zaman özgür hissettiniz?*
- ✓ *En son ne zaman sevindiniz?*
- ✓ *En son ne zaman üzüldünüz?*
- ✓ *En son ne zaman korktunuz?*
- ✓ *En son ne zaman heyecanlandınız?*
- ✓ *En son ne zaman öfkelenediniz?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için tüm gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezler ise öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların gelişimi gözlenir.

Empati

Duygudaşlık

Saygı

Bir kimseye bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan duygu

Yardım

Kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanma

Dürüstlük

Doğruluk

Özgürlük

Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme veya davranma

Üzüntü

Olması istenmeyen olaydan doğan ruh tedirginliği

Heyecan

Sevinç, korku, kızgınlık, sevgi gibi sebeplerle ortaya çıkan güçlü ve geçici duygu durumu

Hoşgörü

Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu

Adalet

Hak ve hukuka uygun

Yardımlaşma

Birbirlerine yardım etme durumu

Merhamet

Bir kimsenin veya bir canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü

Sevinç

İstenen veya hoş giden bir şeyin olmasıyla duyulan coşku

Korku

Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı

Öfke

Engelleme, incinme veya gözdağı karşısında gösterilen saldırganlık tepkisi

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

Bu kitap Millî Eğitim Bakanlığınca

ücretsiz olarak dağıtılmıştır.

Para ile satılamaz.

**ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

